

В. Горбулін, академік НАН України:

«...Глобальні проблеми людства породжують глобальні, регіональні та локальні загрози національній безпеці, які мають негативний вплив і на воєнну безпеку України. За оцінками провідних експертів світу, однією з найнебезпечніших є проблема глобальних кліматичних змін.

Сучасне глобальне потепління клімату може у майбутньому призвести до різких широкомасштабних змін у геофізичних, геохімічних і біологічних системах Землі й істотно вплинути на екологічні, соціально-економічні умови життя населення та воєнну безпеку держави. Уже тепер інтенсивно проявляється ряд несприятливих екологічних явищ (підняття рівня Світового океану, опустелювання, деградація полярних і гірських льодовиків, деградація вічної мерзлоти тощо).

<...> Глобальні зміни кліматичних умов в Україні зумовлюють перегляд концепцій і планів будівництва Збройних сил (ЗС) та їх технічного оснащення. Це досягатиметься проведенням ряду заходів, основним з яких є оснащення ЗС новими зразками озброєння і військової техніки та розробкою зразків нескоротливої зброї. Особливого значення доцільно надати вдосконаленню існуючих зразків ударної авіації, високоточних засобів ураження, створенню нових легких ударних вертольотів і середніх транспортних літаків, а також удосконаленню й модернізації зразків озброєння та військової техніки Сухопутних військ, зокрема розвитку артилерійських систем, спроможних застосовувати звичайні засоби ураження з високою точністю.

Беручи до уваги світові тенденції розвитку озброєння і військової техніки (ОВТ), їх стан і фінансово-економічні можливості держави, основними напрямками розвитку озброєння та військової техніки ЗС України можуть бути:

– застосування нових бойових систем майбутнього, які складатимуться з багатофункціональної техніки як на універсальному броньованому гусеничному, так і на колісному шасі з підвищеною захищеністю, які дадуть змогу автоматично змінювати кліренс, нахил машини, долати кам'янисті, піскові та заболочені ділянки місцевості, водні перешкоди, ефективно діяти за різних кліматичних умов;

– розроблення засобів розвідки та засобів автоматизованого керування;

– створення нової комбінованої багатоцільової зброї нових видів і типів із застосуванням нових матеріалів та конструктивних ідей;

– використання розробок з питань створення штучного інтелекту, робототехніки, розробок систем отримання, опрацювання інформації,

тактичних систем керування боєм, супутникових систем навігації, інтегрованих у системи зв'язку й керування вогнем.

<...> Для виключення ризику прийняття помилкових внутрішньо- та зовнішньополітичних, воєнних та економічних рішень за умов ГКЗ, які впливають на воєнну могутність України, необхідно виконати спеціальний комплекс фундаментальних і прикладних досліджень, щодо оцінювання їх впливу на національну безпеку України загалом (*Горбулін В. Реалізація національної безпеки держави в контексті глобальних кліматичних змін // Наука і оборона. – 2011. – № 4. – С. 3, 14–15*).